

Justyna Kasperczyk

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

PRZEGLĄD WYDAWNICTW O REGIONIE ZA 2022 R.

Review of publications about the region for the year 2022

Обзор издательств о регионе в 2022 г

Armia Krajowa na Lubelszczyźnie : historia, ludzie, dziedzictwo : katalog wystawy / opracowanie Bartosz Staręgowski. - Lublin : Archiwum Państwowe w Lublinie, 2022. - 122 strony : faksymilia, fotografie, ilustracje, mapy, portrety ; 25 cm

Bibliografia na stronach 121-122.

ISBN 978-83-963974-3-0

Prezentowany katalog dotyczy wystawy „Armia Krajowa na Lubelszczyźnie. Historia. Ludzie. Dziedzictwo”, której scenariusz i opracowanie graficzne wykonał dr Bartosz Staręgowski. Ekspozycja, składająca się z 20 plansz, powstała w ramach programu XVIII Lubelskiego Festiwalu Nauki, a jej celem było przypomnienie 80. rocznicy utworzenia Armii Krajowej na Lubelszczyźnie. Ekspozycję na dziedzińcu Archiwum Państwowego w Lublinie, a honorowym patronatem objęło Muzeum Armii Krajowej im. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie.

Na planszach zamieszczono najistotniejsze informacje dotyczące lubelskiej Armii Krajowej, m.in.: jej struktur organizacyjnych, powstania Komendy Okręgu na Lubelszczyźnie, sylwetek członków i dowódców, uzbrojenia, różnych działań terenowych, działalności zbrojnej, wywiadowczej i kontrwywiadowczej. Ponadto, upamiętniono działania i ludzi związanych z AK. Znalazło to odzwierciedlenie w katalogu, w którym obok informacji tekstowych, zamieszczono liczne faksymile, fotografie, szkice i portrety, mapy, broszury, maszynopisy, rękopisy, pocztówki, plakaty, a także spis obiektów wystawy. Prezentowane archiwalia pochodziły z Archiwum Państwowego w Lublinie oraz dwa eksponaty z zasobów Muzeum AK w Krakowie.

Wydawnictwo, gromadzące cenne i unikatowe archiwalia, poszerza i utrwała wiedzę o dziejach organizacji na Lubelszczyźnie. Praca na pewno pomoże w pielęgnowaniu dziedzictwa historycznego Lubelszczyzny i będzie cenną lekcją historii dla każdego odbiorcy, a zwłaszcza dla historyków i regionalistów.

Doroszuk Tadeusz. Byli od wieków, odeszli na zawsze... Wisznicy Żydzi w czasach zagłady. - Wisznice : Gminny Ośrodek Kultury i Oświaty, 2022. - 31 stron : faksymile, fotografie, mapy ; 30 cm

Bibliografia na stronie 7.

ISBN 978-83-965511-0-8

Tadeusz Doroszuk to historyk i dziennikarz, doktor nauk humanistycznych, współtwórca Lubelskiej Szkoły Dokumentu Historycznego, inicjator powstania wielu filmów dokumentalnych.

Publikacja jest katalogiem wystawy plenerowej „Byli od wieków, odeszli na zawsze... Wisznicy Żydzi w czasach zagłady”, przygotowanej przez Gminny Ośrodek Kultury i Oświaty w Wisznicach. Ekspozycja upamiętniała 80. rocznicę zagłady wisznickich Żydów, dokonanej ramach akcji „Reinhardt”.

Wystawa i omawiany katalog dokumentują życie codzienne żydowskiej społeczności w Wisznicach w okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej. Szczególnie miejsce zajmują materiały potwierdzające zagładę Żydów w ramach akcji „Reinhardt”. Zanim do tego doszło we wrześniu 1944 r. w Wisznicach utworzono getto, które obejmowało zaledwie kilka budynków zlokalizowanych za Rynkiem Starym. Z zagłady ocalili tylko nieliczni.

W publikacji zamieszczono czarno-białe fotografie, fragmenty map, faksymile, wspomnienia mieszkańców. Materiały i fotografie pochodzą ze zbiorów: Archiwum Państwowego w Hamburgu, Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie, Muzeum w Treblince, Muzeum Zamojskiego w Zamościu, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie, Państwowego Muzeum na Majdanku, Regionalnego Centrum Kultury Ludowej w Rowinach, Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie, a także prywatnych kolekcji autora oraz Marka Gromaszka i Aleksandry Szoluchy.

Książkę dofinansowano z funduszy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego, zadanie „Upamiętnienie likwidacji getta w Wisznicach”.

Kołodziejczyk Romuald. 900 lat Szczebrzeszyna. - Wydanie pierwsze. - Warszawa: Bel Studio Sp. z o.o., 2022. - 100, [1] strona : fotografie, mapy, portrety ; 21 cm ISBN 978-83-7798-685-1

Romuald Kołodziejczyk urodzony w Szczebrzeszynie, z zawodu transportowiec, z zamiłowania regionalista, filatelista, autor wielu publikacji.

Książka składa się z 11 rozdziałów, w których poruszono historyczne wątki od początków chrześcijaństwa. Zamieszczono informacje o jednej z dwu najstarszych cerkwi prawosławnych w Polsce i jednocześnie najstarszym i najdokładniej zbadanym zabytku Szczebrzeszyna. Kolejne rozdziały, na podstawie wspomnień kronikarza Jana Jurchykowskiego, doktora Zygmunta Klukowskiego i samego autora, przywołują pamięć o latach międzywojennych. Znaczący dla Szczebrzeszyna rok 1944 opisano w dwóch rozdziałach: *Rok 1944* oraz *Akcja „Burza” – bitwa pod Osuchami*.

W książce znajdują się rozdziały poświęcone nie tylko samemu miastu, ale również omawiające sylwetki osób z nim związanych. Ze Szczebrzeszyna pochodził lekarz i regionalista Zygmunt Klukowski i jemu autor poświęcił najwięcej uwagi. Ponadto umieścił rozdział o jego synu i synowej – Jerzym i Wandzie Klukowskich. Opisał też życiorys mgr. inż. Jerzego Józwiakowskiego – w czasie wojny jednego z najmłodszych żołnierzy Armii Krajowej, a po wojnie działacza NSZZ „Solidarność”, regionalistę i społecznika, zasłużonego dla upamiętniania i propagowania dziejów Szczebrzeszyna i okolic oraz Zamojszczyzny.

Publikacja, inspirowana jubileuszem 900-lecia Szczebrzeszyna, poszerza wiedzę o miejscowości i stanowi doskonałe źródło historyczne oraz popularyzatorskie. Zainteresuje regionalistów, historyków i mieszkańców Szczebrzeszyna.

Publikacja sfinansowana przez Miejski Dom Kultury w Szczebrzeszynie.

Koper Mariusz. Od Lubicza do Lubyczy 1422-2022 : sześć szkiców na sześćset-lecie. - Lublin ; Lubycza Królewska : Fotopia, 2022. - 219 stron : faksymilia, fotografie, ilustracje ; 25 cm

Bibliografia na stronach 123-134. - Streszczenia w języku angielskim i ukraińskim.

ISBN 978-83-953096-6-3

Mariusz Koper – doktor habilitowany w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwa, adiunkt w Katedrze Języka Polskiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Ponadto badacz-regionalista, dziennikarz, pasjonat sportu i turystyki, komentator problematyki językowej i regionalnej w mediach.

Książkę wydano z okazji jubileuszu 600-lecia Lubyczy Królewskiej. Autor sięgnął do początków istnienia miejscowości, która została lokowana 15 VI 1422 r. pod nazwą Lubicz. Kontynuatorką jest współczesna Lubycza Królewska, która od 1 I 2016 r. stała się miastem.

Prezentowane wydawnictwo zostało podzielone na sześć szkiców: *Początki Lubyczy, Żydzi lubycy, Cerkwie i cmentarze, Językowe refleksje, Powojenna rzeczywistość, Perspektywy rozwoju*. Omówiono zagadnienia dotyczące genezy i historii miasteczka, języka i kultury, żydowskich korzeni na Ziemi Lubycyckiej, w tym zagłady i pamięci o Żydach, zabytków kultury i zabytków sakralnych, życia i realiów po II wojnie światowej oraz potencjału rozwojowego Lubyczy.

W książce zamieszczono podsumowanie, wykaz publikacji dotyczących gminy oraz streszczenie w języku angielskim i ukraińskim. Autor również nie zostawił czytelnika bez materiału ilustracyjnego, prezentującego Lubyczę w dawnych dokumentach i mapach oraz starych fotografiach, w tym dotychczas niepublikowanych. Zgromadzona bibliografia wskazuje na szeroką kwerendę przeprowadzoną przez autora, który korzystał ze źródeł archiwalnych, publikacji, a także prywatnych zbiorów i ustnych relacji.

Publikacja jest inspiracją do poznania historii Lubyczy Królewskiej od jej najdawniejszych czasów. Jak sam autor pisze w podsumowaniu: „(...) książka jest jedyną tego typu publikacją wydaną w dniu jubileuszu” i „jest to prezent dla mojego miasteczka oraz wszystkich jej mieszkańców”. Opracowanie jest cennym źródłem historycznym dla historyków i regionalistów, a dla mieszkańców Lubyczy Królewskiej i całej Ziemi Lubycyckiej ma również znaczenie sentymalne.

Litwiński Robert. Lublinianka : klub niezłomny (1921/22-2021). - Lublin : Wydawnictwo Polihymnia ; [Warszawa] : Polskie Towarzystwo Historyczne, 2022. - 290, [1] strona : faksymilia, fotografie, ilustracje, portrety ; 25 cm

Bibliografia, netografia na stronach 249-255.

ISBN 978-83-7847-794-5 (oprawa twarda ; Wydaw. Polihymnia).

ISBN 978-83-963556-6-9 (oprawa twarda ; PTH)

Monografia omawia genezę i koleje losu najstarszego istniejącego lubelskiego Klubu Sportowego „Lublinianka”. To pierwsza całościowa publikacja poświęcona temu klubowi.

Powstał on w 1921 r. i ma bogatą, ponad stuletnią historię, w czasie której zmieniała się nazwa, modyfikowano też jego formę organizacyjną. Klub sportowy wykształcił wielu wybitnych trenerów, sportowców, którzy osiągnęli szereg sukcesów w różnych dyscyplinach. Monografia udowadnia, że niezmiennie od wielu lat KS „Lublinianka” jest symbolem i dumą Lublina. Jego dziedzictwo historyczne i sportowe wpisuje się na stałe w lubelski krajobraz.

Publikacja jest zbudowana z sześciu rozdziałów ułożonych chronologicznie: *W odrodzonej Rzeczypospolitej (1921–1939)*, *Spontaniczna odbudowa. Od KS CDŻ do WKS Lublinianka (1944–1950)*, *W siódlach stalinizacji. Od WKS Lublinianka do WKS Lublin (1950–1956/57)*, *Próba powrotu do tradycji (1956/57–1960)*, *Pod wojсковym szyldem – WKS Lublinianka (1960–1994)*, *Walka o przetrwanie (1944–2021)*. Zamieszczono wykaz źródeł i opracowań, fotografii, tabel, wykaz skrótów i terminów obcojęzycznych. Dołączono kalendarium, spis prezesów i członków zarządów.

Książka wypełnia lukę w dotychczasowych opracowaniach, dotyczących historii lubelskiego sportu. Praca na pewno pomoże w poszerzeniu wiedzy o mieście i jego sportowej historii, o wpływie na ludzi i życie kulturalno-społeczne. Książka będzie inspiracją dla sportowców, mieszkańców, regionalistów, historyków.

Wydawnictwo powstało dzięki portalowi Lubelska Kronika Sportu, a jego wydanie zostało sfinansowane ze środków Urzędu Miasta Lublin.

Milecka Małgorzata, Maławski Seweryn. Ogrody klasztorne w krajobrazie historycznego Lublina / Małgorzata Milecka, Seweryn Maławski. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, 2022. - 232 strony (w tym 1 karta złożona) : fotografie, ilustracje, mapy, plany ; 25 cm

Bibliografia, netografia na stronach 217-226. - Streszczenie w języku angielskim.

ISBN 978-83-7259-350-4

Publikacja prezentuje dawne ogrody klasztorne Lublina i prace badawcze przeprowadzone przez autorów, obejmujące klasztory od średniowiecza po XIX w., znajdujące się na terenie Lublina i okolic. Analizie poddano materiały kartograficzne, ikonograficzne i opisowe oraz terenowe.

We wprowadzeniu czytamy: „(...) właśnie ogrody klasztorne stanowią najstarszą grupę historycznych form zieleni komponowanej nadal funkcjonujących w krajobrazie Lublina (...) ogrody te, tylko w nielicznych przypadkach zachowane w dobrym stanie, w dużej mierze są obiektami zapomnianymi i nierzadko zdegradowanymi, po kilku z nich nie pozostał już żaden ślad. Troszcząc się o kulturę przestrzenną miasta oraz wartość całego opisywanego zasobu, trzeba zadbać o tę skromną, lecz jak ważną grupę zabytków. Właśnie ta idea przyświecała autorom w przygotowaniu tej publikacji”.

Publikacja zawiera cztery rozdziały: *Uniwersalne wartości klasztornego dziedzictwa ogrodowego*, *Rośliny w ogrodzie klasztornym*, *Prezentacja lubelskich klasztorów i ich ogrodów* oraz *Lubelskie ogrody klasztorne – kierunki przekształceń*.

W pierwszym rozdziale omówiono genezę i rozwój ogrodnictwa i ogrodów klasztornych, ich formę, zasady upraw, a także funkcje i rodzaje. W rozdziale drugim zamieszczono informacje o znaczeniu upraw roślin w ogrodzie klasztornym, ich rolę w medycynie i codziennej diecie zakonu oraz symbolikę. W trzecim zaprezentowano 21 klasztorów wraz z ogrodami z Lublina i okolic, m.in.: Klasztor Mniszek Bosych Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel, Klasztor Zakonu Trójcy Przenajświętszej, Klasztor Zakonu Kaznodziejskiego, czy Klasztor Zakonu Najświętszego Zbawiciela Świętej Brygidy. W czwartym przedstawiono aktualną sytuację historyczną i znaczenie lubelskich ogrodów klasztornych w przestrzeni miejskiej oraz sposoby ich ochrony i promocji.

Klasztory zakonne wraz z relikami ogrodów stanowią cenne dziedzictwo kulturowe i architektoniczne w przestrzeni Lublina i okolic, a zebrany materiał badawczy tworzy doskonale źródło historyczne dla archeologów, regionalistów oraz historyków.

**Naczelnik, kurierka i trzej powstańcy : pamiętniki z powstania 1863 r. w Lubelskiem i na Podlasiu / zebrał i opracował Zdzisław Bieleń ; [Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego]. - Lublin : Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego, 2022. - 231 stron : ilustracje ; 24 cm. (Wydawnictwa Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego ; nr 19)
ISBN 978-83-86361-79-3**

Prezentowany zbiór pamiętników dotyczy powstania styczniowego na terenie Lubelszczyzny i Podlasia. Wspomnienia nie były dotychczas udostępniane szerokiemu gronu odbiorców. Dwa wspomnienia tj.: Walentego Lewandowskiego *Pamiętnik pułkownika Lewandowskiego, naczelnika cywilnego i wojskowego na województwa podlaskie i lubelskie* oraz *Wspomnienia* Teofili Piotrowskiej były już wcześniej publikowane w czasopiśmie, lecz niedostępne na szerszą skalę. Trzy kolejne wspomnienia to rękopisy nigdzie niepublikowane – „Dziennik z roku 1863” Piotra Czernego, „Potyczka oddziały Czechowskiego w dniu 20 i 21 marca 1863 r. pod Potokiem, Brzozowcem, Hutą Krzeszowską, Banachami i mosty lipińskie” W. Radoszewskiego oraz „Z zapisków adiutanta oddziału »ćwieków«” Ludwika Weebera. Bohaterzy wspomnień to nie tylko świadkowie, ale i czynni uczestnicy wydarzeń powstania styczniowego w 1863 r. Tytuł publikacji odzwierciedla pełnione role przez uczestników powstania styczniowego. Walenty Lewandowski był naczelnikiem wojskowym województwa podlaskiego, Teofila Piotrowska była kurierką w powstaniu. I trzej żołnierze narodowi: Piotr Czerny, W. Radoszewski, Ludwik Weeber.

Opracowanie zawiera liczne przypisy w formie komunikatów biograficznych, geograficznych, objaśnień archaizmów, tłumaczeń obcojęzycznych, przypisów odautorskich memuarystów. Uwspółcześiono pisownię, podzielono długie zdania na mniejsze. Pracę zaopatrzono w indeks osób i indeks nazw geograficznych.

Zebrany materiał tworzy doskonałe źródło informacyjne dla regionalistów, historyków i każdego komu bliska jest ojczyzna i jej losy.

Oratowska Barbara, Krzysiak Łukasz, Michniowski Marcin. Lubelskie harcistrzynie: Maria Walciszewska, Maria Świtalska / Barbara Oratowska, Łukasz Krzysiak, Marcin Michniowski ; [redakcja Magdalena Janik, Ewa Kuszyk-Peciak, Damian Szandecki ; tłumaczenie Marcin Michniowski]. - Lublin : Muzeum Narodowe w Lublinie, 2022. - 95, [1] strona : faksimilia, fotografie, portrety ; 22x22 cm

Tekst równoległe w języku polskim i w przekładzie angielskim.

ISBN 978-83-66925-16-8

Bohaterkami publikacji są Maria Walciszewska i Maria Świtalska – kometantki Konspiracyjnej Chorągwi Lubelskiej podczas II wojny światowej. Książka prezentuje dokumenty i fotografie, dotyczące harcistrzyń, które swoją bohaterską postawą i wielkim poświęceniem wykazały się w walce z niemieckim najeźdźcą o wolną Polskę. Obie kobiety swoje losy związały z Lublinem i tutaj zostały razem pochowane we wspólnej mogile. Autorzy zamieścili biografie harcistrzyń, kalendaria przebiegu służby instruktorskiej, a w przypisach wskazówki bibliograficzne, odsyłające do publikacji i dokumentów.

Harcistrzyni Maria Jadwiga Walciszewska o pseudonimach konspiracyjnych „Jadwiga”, „Marylka”, „Łotewska”, z zawodu była nauczycielką i harcerką, w latach 1939–1941 została szefem łączności konspiracyjnej Związku Walki Zbrojnej Okręgu

Lubelskiego. W życiu kierowała się dewizą „Honor i Ojczyzna”. Odznaczona m.in.: odznaką Uparty Kozioł, Srebrnym Krzyżem Zasługi, a pośmiertnie awansowana do stopnia podporucznika i odznaczona Orderem Virtuti Militari V klasy.

Harc mistrzyni Maria Świtalska, o pseudonimach konspiracyjnych „Jadwiga”, „Marysia”, „Skalska”, to nauczycielka, oddana służbie harcerskiej. Prowadziła tajne nauczanie. Była m.in. instruktorką objazdową Komendy Chorągwi Lubelskiej Harcererek, komendantką Hufca Harcererek Hrubieszów i komendantką Hufca Harcererek Garwolin. Ale również pełniła funkcję szefa Pogotowia Harcererek Chorągwi Lubelskiej, a później została komendantką Chorągwi Harcererek w Lublinie. Odznaczona pośmiertnie Orderem Virtuti Militari V klasy.

Praca prezentuje życie pełne poświęcenia i ofiarności dla ludzi i narodu. Ich historia jest wzorem patriotyzmu i bohaterskich postaw. Może stanowić inspirację dla młodego pokolenia.

Publikacja, o niewątpliwych walorach dokumentacyjnych, jest ważnym źródłem historycznym dla regionalistów, ale również pasjonującą lekturą dla miłośników harcerstwa. Jednocześnie jest doskonałym narzędziem promującym wystawę czasową, prezentowaną w Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem”, której ekspozycja jest przewidziana od 5 kwietnia – 31 grudnia 2022 r.

Pawłowska Karolina, Morze Grzegorz, Pogoda-Lukasiewicz Anna. Wiara wśród nadwiprzzańskich łąk : stulecie parafii w Leszkowicach / [autorzy: Karolina Pawłowska oraz Grzegorz Morze, Anna Pogoda-Lukasiewicz ; redakcja merytoryczna: ks. kan. Gustaw Sikora]. - Lublin : Jut, 2022. - 149, [3] strony : faksymilia, fotografie, portrety ; 24 cm

Bibliografia, netografia na stronie 149.

ISBN 978-83-66435-68-1

Publikacja powstała z okazji 100-lecia Parafii św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny i św. Jana Chrzciciela w Leszkowicach. Parafia została erygowana 15 III 1921 r. przez biskupa Mariana Fulmana, który trzy lata później – 14 X 1924 r. również konsekrował postawiony kościół. Obecnie parafia obejmuje wieś Leszkowice i część wsi Luszawy.

W pracy zamieszczono historię miejscowości Leszkowice, genezę powstania parafii, okoliczności budowy kościoła i cmentarza. Opisano miejsca kultu, wydarzenia i spotkania okolicznościowe, które opatrzone licznymi fotografiami. Ponadto zamieszczono rozmowę z proboszczem parafii – księdzem kanonikiem Gustawem Sikorą oraz listę proboszczów posługujących w parafii od roku 1921, a także wykaz miejscowych powołań kapłańskich. Praca obfituje w liczne fotografie, przedstawiające życie parafii i jej mieszkańców. Zdjęcia prezentują architekturę sakralną, przydrożne krzyże, tablice pamiątkowe, portrety kapłanów, uroczystości i wydarzenia parafialne, krajobrazy Leszkowic. Publikacja szeroko dokumentuje dzieje parafii, uwzględniając fragmenty z kronik parafialnych oraz świadectwa mieszkańców. Jak zaznaczono we wstępie, publikacja „ma za zadanie przybliżyć mieszkańcom miejscowość i parafię”. Stanowi też źródło wiedzy dla regionalistów i historyków.

Tymochowicz Mariola. Tradycyjne smaki na Szlaku Srebrnej Łuski / [tekst: Mariola Tymochowicz ; transkrypcja półfonetyczna materiałów terenowych - Marzena Badach] ; Fundacja „Wczoraj i Dziś dla Jutra”. - Kwidzyn : Vega Studio Adv. Tomasz Müller, 2022. - 95, [1] strona : fotografie ; 17x23 cm

ISBN 978-83-8056-340-7

Mariola Tymochowicz – kulturoznawca i etnolog, od kilkunastu lat prowadzi badania terenowe z zakresu tradycji kultury wsi.

Publikacja jest pokłosiem projektu, zrealizowanego przez Fundację „Wczoraj i Dziś dla Jutra”, a finansowanego przez Narodowy Instytut Wolności. Projekt obejmował miejscowości w okręgu wokół Lubartowa: Serniki i okolice, Ostrów Lubelski i okolice, Kamionkę, Samokleski i okolice, Niedźwiadę i okolice, Firlej i okolice, Michów i okolice, Uścimów. Celem projektu było ustalenie tożsamości niematerialnego dziedzictwa kulturowego Ziemi Lubartowskiej. W centrum zainteresowania, oprócz dziedzictwa kulinarnego, znalazły się również tradycje, obyczaje, regionalne stroje ludowe. W ramach projektu przeprowadzono liczne wywiady etnograficzne z mieszkańcami Ziemi Lubartowskiej, zrealizowano warsztaty kuchni regionalnej. Projekt miał również na celu zwrócenie uwagi na bogactwo ichtiologiczne Ziemi Lubartowskiej – ryby słodkowodne, które są hodowane w przyjaznym środowisku i karmione paszami ekologicznymi, a tradycje ich hodowli sięgają XVII w. Gospodarstwa Rybackie położone wokół Lubartowa należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „W dolinie Tyśmienicy i Wieprza”.

W publikacji znalazły się przepisy na dania z kuchni chłopskiej, dania z ryb, jaj, grzybów, zupy, jak również przepisy na słodkości i dania mięsne oraz wiele innych tradycyjnych i popularnych potraw pochodzących z regionu Lubartowskiego. Wyjątkowa i prosta forma zapisu receptur, sprawia, że ich sporządzenie wydaje się łatwiejsze.

Publikacja dostępna jest także w formie e-booka i pdf na stronie internetowej Fundacji „Wczoraj i Dziś dla Jutra”.

Dziedzictwo kulinarne Ziemi Lubartowskiej przeniesione na karty tej publikacji daje szansę na zapoznanie się ze „Srebrnym Szlakiem Łuski”, nie pozostawiając dziedzictwa kulinarnego tylko w kręgu regionalnym. Doskonałe źródło informacji o dziedzictwie Ziemi Lubartowskiej, nie tylko dla regionalistów, historyków, ale też dla szerokiego grona odbiorców.

Wierzbicki Leszek Andrzej. Zjazd gołębsko-lubelski : obrady stanów Rzeczypospolitej w formule sejmku konnego w 1672 roku. - Warszawa : Wydawnictwo Sejmowe, 2022

Bibliografia na stronach 149-156.

ISBN 978-83-7666-731-7

Prezentowana książka omawia jedyne zgromadzenie parlamentu w postaci sejmku konnego w dziejach Rzeczypospolitej szlacheckiej – zjazd gołębsko-lubelski. Odbył się on w październiku i listopadzie 1672 r. Nie był to typowy sejm, a zgromadzenie stanów. Obrady odbywały się w miejscu koncentracji pospolitego ruszenia, stąd nazwa sejm konny albo sejm obozowy. Tematem tym historycy zajmują się od lat, ale „brakuje gruntownego omówienia tej problematyki”. Praca jest uzupełnieniem wcześniejszego opracowania L.A. Wierzbickiego, pt. *O zgodę w Rzeczypospolitej. Zjazd warszawski i sejm pacyfikacyjny 1673 roku* i nawiązuje do 350. rocznicy tych wydarzeń.

Publikacja składa się z pięciu rozdziałów ułożonych chronologicznie. Treścią książki jest geneza i historia zjazdu gołębsko-lubelskiego, scharakteryzowano zasady i uczestników obrad, przedstawiono przebieg obrad po Gołębiem, Markuszowem i Lublinem oraz skutki tych posiedzeń. Cennym uzupełnieniem jest aneks w postaci kalendarium gołębsko-lubelskiego.

Książka poszerza wiedzę o historii Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Lubelszczyzny i jest cennym źródłem informacji dla regionalistów oraz historyków.

Więźniowie KL Lublin 1941-1944 / redakcja Tomasz Kranz, Wojciech Lenarczyk. - Lublin : Państwowe Muzeum na Majdanku, 2022. - 599 stron, [1] karta tablic złożona : faksymilia, fotografie, plan ; 25 cm

Bibliografia, netografia na stronach 501-531.

ISBN 978-83-62816-76-7. - ISBN 978-83-62816-75-0 (ponownie nadany)

Prezentowana monografia jest wynikiem projektu badawczego Państwowego Muzeum na Majdanku, pt. „Więźniowie Majdanka – losy największych grup obozowych”. Zamysłem zespołu badawczego była całościowa charakterystyka więźniów w kontekście ich przynależności etnicznej i przydzielonych im kategorii, a ponadto „upowszechnianie i utrwalanie wiedzy w przestrzeni publicznej na temat Majdanka – jednego z największych miejsc ludobójstwa II wojny światowej”. Zaprezentowano ważne i nowe wyniki badań, dotyczące największych grup więźniów: Żydów, Polaków, jeńców radzieckich, Ukraińców, Białorusinów, Niemców, Francuzów.

Autorzy zamieszczonych pięciu artykułów wyznaczyli sobie trzy fundamentalne cele. Przede wszystkim ukazanie jak najszerzego kontekstu życia obozowego poszczególnych narodowości. Po drugie przybliżenie, przez pryzmat konkretnych historii więźniów, szczegółowych aspektów życia codziennego niemieckiego obozu, zachodzących w nim zmian oraz najważniejszych wydarzeń. Trzecim równie istotnym celem była analiza liczebności poszczególnych grup narodowościowych.

Publikacja zachowuje pamięć o ludziach i ich doświadczeniach w obozie, bez względu na przynależność etniczną czy narodową. Jest ważnym źródłem historycznym i biograficznym, dokumentującym „majdankowy świat”. Opracowanie poszerza dotychczasową wiedzę na temat samego obozu i społeczności więźniarskiej Konzentrationslager Lublin.

Pozycja zainteresuje historyków, a w szczególności badaczy Holocaustu i eksterminacji ludności podczas II wojny światowej, również regionalistów. Zaopatrzone ją w indeks nazwisk oraz nazw geograficznych. W aneksie zamieszczono fotografie i opisy zachowanych przedmiotów należących do więźniów różnych nacji.

Wilkowski Eugeniusz. Dziedzictwo zamojskiej Solidarności w źródłach ikonograficznych lat 80. XX wieku w zbiorach Marka Splewińskiego / Eugeniusz Wilkowski ; przedmowa Marek Splewiński. - Zamość : [Eugeniusz Wilkowski], 2022. - 137 stron : faksymilia, fotografie, ilustracje, portrety ; 25 cm.

ISBN 978-83-956219-7-0

Eugeniusz Wilkowski to pracownik naukowo-dydaktyczny Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, historyk, autor wielu prac poświęconych dziejom związku zawodowego NSZZ „Solidarność” na Lubelszczyźnie i południowym Podlasiu.

Publikacja jest okazją do poznania kolejnych źródeł ikonograficznych lat 80. XX w., tym razem z prywatnych zbiorów Marka Splewińskiego. Zachowane źródła historiograficzne pełnią rolę dokumentacyjną i upamiętniającą wydarzenia związane z Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność” w regionie zamojskim.

Marek Splewiński w przedmowie pisze: „(...) Z upływem lat pamięć o tamtych wydarzeniach zanika. Odchodzą do wieczności ich uczestnicy, również nie zawsze należnie troszczący się o udokumentowanie swoich form aktywności. Jeżeli nie zostały utrwalone w tekście, obrazie, przestają być częścią zbiorowej świadomości. Należę do tych osób pierwszej Solidarności, którym zależy na zachowaniu jak największej bazy źródłowej (...)”.

Publikację podzielono na dwie części. W pierwszej zamieszczono źródła ikonograficzne do 13 XII 1981 r., w drugiej części źródła ikonograficzne po 13 XII 1981 do 1988 r. Uzupełniono materiałami ilustracyjnymi, m.in.: grafikami, emblematami, zdjęciami, telegramami, znaczkami pocztowymi, sztandarami, ulotkami, plakietkami i znaczkami metalowymi, kopertami, plakatami, zaświadczeniami, zaproszeniami, pismami więziennymi, banknotami podziemnymi, legitymacjami, odciśkami pieczęci, kartami i znaczkami Poczty Obozowej oraz Poczty Podziemna Solidarności. Fotografie dokumentują wydarzenia okolicznościowe oraz pamiątkowe tablice i pomniki.

Celem pracy jest budowanie świadomości historycznej obywateli, a tym samym utrwalanie pamięci o funkcjonowaniu organizacji i popularyzowanie działalności poprzez ikonografię.

Publikacja zainteresuje regionalistów i historyków oraz uczestników tamtych wydarzeń.

**Znani i nieznani z Podlasia : biografie naszych babć i dziadków : II edycja konkursu / [redakcja Edyta Tyszkiewicz, Robert Soldat]. - Biała Podlaska : Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej, 2022. - 87 stron : faksymilia, fotografie, ilustracje, portrety ; 24 cm
ISBN 978-83-954921-7-4**

Publikacja jest pokłosiem II edycji Konkursu „Znani i nieznani z Podlasia. Biografie naszych babć i dziadków”. Zawiera wspomnienia o osobach związanych z Białą Podlaską i powiatem białskim. Konkurs zorganizowała Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej wraz z Urzędem Miasta i Starostwem Powiatowym w Białej Podlaskiej. Honorowego Patronatu udzielili Prezydent Miasta Biała Podlaska Michał Litwiniuk oraz Starosta Białski Mariusz Filipiuk. Konkurs trwał od 1 XI 2021 r. do 31 III 2022 r.

Wspomnienia mają formę bezpośrednich wywiadów, relacji świadków lub członków rodzin. Udokumentowano je fotografiami, faksymiliami dokumentów i innych pamiątek z prywatnych archiwów.

Konkurs skierowano do uczniów, począwszy od szkół podstawowych, ale także do osób dorosłych. Nagrody przyznano w czterech kategoriach wiekowych: uczniowie klas 4–6 szkół podstawowych, klas 7–8 szkół podstawowych, uczniowie szkół średnich, dorośli. Opisani bohaterowie to Miroslaw Aleksander Radecki z Białej Podlaskiej, Józef Kondratiuk z miejscowości Dobryń Duży, Jan Krukowski z Mościc, Józef Deleżuk z Kolonii Piszczac, Tadeusz Walenty Czyżak z Kolonii Piszczac, Franciszek Szymańczuk z Wólki Łóżeckiej, Jerzy Matysiewicz ps. „Matys” z Białej Podlaskiej, Marian Dąbrowski z Międzyrzecza Podlaskiego, Antonina Kobiałko z Wilkowic i jej mąż Józef Kobiałko, pochodzący z miejscowości Posada Felsztyńska, Anna Kujko z Rokitna oraz Wanda i Zygmunt Chodkowscy z Wisznic.

Inicjatywy w postaci konkursów biograficznych pozwalają nie tylko na popularyzację regionu i jej mieszkańców, ale również na zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego. Książka może być znakomitym narzędziem edukacyjnym i popularyzatorskim, ale również ważnym źródłem historycznym dla regionalistów i mieszkańców Ziemi Białskiej.

Żywicki Jerzy. Architekci i budowniczowie działający w Lublinie oraz województwie lubelskim w latach II Rzeczypospolitej : leksykon. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2022. - 506 stron ; 24 cm
Bibliografie, netografie przy biogramach.
ISBN 978-83-227-9636-8

Jerzy Żywicki – profesor UMCS w Lublinie, w Katedrze Kultury Audiowizualnej i Nauk o Sztuce. Prowadzi badania naukowe przede wszystkim dotyczące architektury XIX–XX w.

Opracowany przez niego leksykon zawiera 804 biogramy osób działających w Lublinie oraz województwie lubelskim, które w latach 1918–1939 wywarły wpływ na kształtowanie architektury i budownictwa. Zamieszczono opisy dyplomowanych architektów, inżynierów budownictwa, majstrów i techników budowlanych, a także osób niezwiązanych bezpośrednio z architekturą, a zasłużonych dla branży. Autor przyjął zasadę, że w leksykonie należy odnotować wszystkich „odnalezionych”. Dlatego obok obszernych biogramów, znajdują się krótkie notki, podające tylko te informacje, które znalazły się w analizowanych źródłach. Pod każdym hasłem osobowym umieszczono wskazówki bibliograficzne. Praca zawiera również wykaz skrótów, indeks osobowy i indeks topograficzno-rzeczowy.

W recenzji prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska-Kiljańczyk stwierdza: „Ogromną wartością leksykonu jest oparcie haseł na badaniach archiwalnych i kwerendzie źródeł publikowanych przede wszystkim lokalnych gazet i czasopism, ale także katalogów i druków ulotnych. (...) Profesor Żywicki (...) zrezygnował z bezrefleksyjnego zestawiania zebranych przez poprzedników informacji na rzecz żmudnej pracy badawczej opartej na źródłach, dzięki czemu opracowany przez niego leksykon stanowi istotną wartość dodaną dla polskiej historii sztuki”.

Leksykon będzie szczególnie ważnym źródłem historycznym zarówno dla regionalistów i historyków oraz badaczy dziejów architektury Lubelszczyzny w latach II Rzeczypospolitej.

KONKURS „KSIĄŻKA ROKU 2021”

LAUREACI WAWRZYNU PAWŁA KONRADA

Kościół pw. świętego Michała Archaniola w Lublinie 1921-2021 / [redakcja: Zbigniew Nestorowicz ; autorzy tekstów: ks. Arkadiusz Paśnik, ks. prof. Krzysztof Grzesiak, prof. Wojciech Kaczmarek, prof. Mariusz Korzeniowski, prof. Jadwiga Kuczyńska, prof. Jerzy Żywicki, Katarzyna Tur-Marciszek, prof. Danuta Czapczyńska-Kleszczyńska, prof. Tomasz Jasiński, s. M. Antonina Petryła, dr Jerzy Ternes]. - Lublin : Drukarnia Akapit : Parafia pw. św. Michała Archaniola w Lublinie, 2021. - 349, [3] strony : faksymilia, fotografie, ilustracje, portrety ; 32 cm

Bibliografie przy niektórych pracach.

ISBN 978-83-7825-140-8

Wydawnictwo wielkoformatowe albumowe, opublikowane z okazji setnej rocznicy erygowania Parafii Świętego Michała Archaniola w Lublinie. Parafia została erygowana 28 XI 1921 r., a kościół parafialny wybudowano w latach 1921–1923. Obecnie należy do Dekanatu Lublin–Śródmieście.

W słowie proboszcza, czytamy: „(...) to odpowiedni moment, aby oddać chwałę i dziękczynienie Bogu, wspomnieć ludzi i wydarzenia, a tym samym ubogacić się wiarą i hartem ducha minionych pokoleń, które tworzyły dzieje bronowickiej parafii. Opowieść o parafii jest zawsze opowieścią o Bogu, o Człowieku, o wierze, o drodze, o zmaganiu, o współnocie... Opowieścią o naszej rodzinnej Ziemi Świętej”.

W publikacji zamieszczono dziesięć rozdziałów oraz Apendyks. Opisano genezę i historię kościoła farnego św. Michała w Lublinie, pamiątki i zabytki parafialne, witraże, tradycje muzyczne, historię wspólnoty neokatechumenalnej. Ponadto zamieszczono 41 biogramów kapłanów posługujących w parafii na przestrzeni stulecia, a także omówiono historię zgromadzeń zakonnych, kalendarium parafii, a w dodatku znalazły się m.in.: projekt kościoła autorstwa Oskara Sosnowskiego, dokumenty inwentaryzacji architektonicznej kościoła, akt poświęcenia organów i konsekracji dzwonów.

Opracowanie stanowi piękne świadectwo zachowania dziedzictwa duchowego i kulturowego lubelskiej parafii. Walory publikacji podnosi bogaty materiał ilustracyjny oraz wysoki poziom edytorski. Książka jest cennym studium historycznym parafii zaadresowanym do wiernych, dla regionalistów, historyków oraz stanowi niezwykłą pamiątkę dla osób związanych z parafią.

Wawrzyn Pawła Konrada w kategorii „Książka o Lublinie”.

Dymitrzak Barbara. Stare druki w zbiorach Biblioteki Archiwum Państwowego w Lublinie : katalog / Barbara Dymitrzak ; Archiwum Państwowe w Lublinie. - Lublin : Archiwum Państwowe w Lublinie, 2021. - 299 stron : faksymilia, errata ; 25x24 cm. - (Subsidia Archivistica - Pomoce Archiwalne ; t. 2)

Bibliografia, netografia na stronach 29-32.

ISBN 978-83-963974-0-9

Prezentowane wydawnictwo, wydane przez Archiwum Państwowe w Lublinie, to katalog starych druków.

Publikację rozpoczyna obszerny wstęp, w którym autorka przedstawiła historię prac nad niniejszym katalogiem, a także kształtowanie się zbioru starych druków w Bibliotece Archiwum. Ponadto scharakteryzowano zbiory, podano założenia metodyczne odnoszące się do opisu bibliograficznego oraz układu katalogu, w którym zastosowano układ alfabetyczny według haseł osobowych i tytułów prac zbiorowych i korporatywnych. Wśród zarejestrowanych w pracy pozycji znalazły m.in. te o charakterze religijnym, genealogicznym, prawnoustrojowym, językowym, politycznym. Przeważają druki polskojęzyczne i łacińskie, wydane zarówno w Polsce, jak i za granicą. Każdy opis druku jest wzbogacony ilustracją karty tytułowej.

W katalogu uwzględniono 272 pozycje. Są to wydawnictwa zwarte, ciągłe oraz druki ulotne. Zamieszczono również wykaz źródeł bibliograficznych, bibliografię, wykaz skrótów, indeks drukarzy, nakładców i księgarzy, indeks alfabetyczny proveniencji oraz konkordancje sygnatur z pozycjami w katalogu. Prezentowany katalog wydano w serii wydawniczej Archiwum Państwowego w Lublinie „Subsidia Archivistica – Pomoce archiwalne”.

Książka starannie opracowana, w interesującej szacie graficznej, wartościowe źródło informacji dla regionalistów, historyków, na pewno zainteresuje też bibliotekarzy i bibliofilów.

Publikacja została dofinansowana ze środków Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.

Wawrzyn Pawła Konrada w kategorii „Lublin – wydawnictwo albumowe”.

System obszarów chronionych Roztocza w Polsce i na Ukrainie a rozwój zrównoważony regionu / redakcja naukowa Wioletta Kalamucka, Tadeusz Grabowski ; [autorzy tekstów: Agnieszka Bielak i inni] ; Roztoczański Park Narodowy. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ; Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy, 2021. - 382 strony : fotografie, ilustracje, mapy, wykresy ; 30 cm

Bibliografia, netografia na stronach 357-368. - Streszczenia w języku angielskim i ukraińskim.

ISBN 978-83-954586-0-6 (RPN). - ISBN 978-83-227-9494-4 (Wyd. UMCS)

Wielkoformatowa monografia prezentuje aktualny i uporządkowany stan wiedzy o obszarach i obiektach Roztocza w ujęciu międzynarodowym. Roztocze to kraina geograficzna, która jest położona przy granicy Polski i Ukrainy na prowincji Wyżyn Polskich, łącząca Wyżynę Lubelską z Podolem. Roztocze to kraina bogata historycznie, przyrodniczo i geograficznie.

Jak czytamy w słowie wstępnym prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego: „(...) publikacja jest podsumowaniem wieloletniej pracy grupy badaczy z różnych ośrodków akademickich Polski i Ukrainy oraz reprezentantów jednostek ochroniarskich z obu krajów. (...) Opracowanie wpisuje się doskonale w realizację misji Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze” – promowania idei zrównoważonego rozwoju oraz w zakres planowanych badań w ramach powstałego przy Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w 2021 r. – Centrum Badań Zmian Klimatu i Środowiska”.

Opracowanie zawiera 11 rozdziałów, omawiających najcenniejsze obszary i obiekty Roztocza, zagadnienia ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz następstwa społeczne, gospodarcze i przyrodnicze funkcjonowania na tym terenie obszarów chronionych Roztocza w powiązaniu z wdrażaniem rozwoju zrównoważonego.

Zamieszczono wyniki badań, dotyczących powiązań funkcjonowania obszarów chronionych z przebiegiem procesów zrównoważonego rozwoju Roztocza. Przeanalizowano kilkadziesiąt jednostek administracyjnych, zarówno w polskiej części regionu, jak i w części ukraińskiej. W książce znajdziemy również tabele z wykazami różnych gatunków chronionych i ich charakterystyką, pomników przyrody, użytków ekologicznych czy stanowisk dokumentacyjnych. Na uwagę zasługuje kilkadziesiąt materiałów kartograficznych, umożliwiających lokalizację opisanych obiektów i obszarów Roztocza. Zamieszczono także opisy krajowych rezerwatów biosfery oraz Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”.

Nad monografią, której celem jest popularyzowanie regionu niepowtarzalnego w skali Europy, współpracowali autorzy z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Gdańskiego, Narodowego Uniwersytetu Iwana Franki we Lwowie, Narodowego Uniwersytetu Leśnictwa Ukrainy, Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego, Zamojskiego Towarzystwa Przyrodniczego, Roztoczańskiego Parku Narodowego, Jaworowskiego Przyrodniczego Parku Narodowego, Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Twórcy kierują publikację do szerokiego kręgu odbiorców – od badaczy, zajmujących się różnymi sferami wiedzy, poprzez nauczycieli, studentów, mieszkańców Roztocza, osób związanych w inny sposób z regionem, po samorządy gminne i powiatowe, realizujące cele ustawowe. Atrakcyjna szata graficzna oraz ilustracje wzmacniają wartość merytoryczną publikacji nadając jej wyjątkowy charakter.

Wawrzyn Pawła Konrada w kategorii „Lubelszczyzna – wydawnictwo monograficzne”.

Kaczmarek Renata. Gmina Janów Podlaski : historia kultura natura / [tekst Renata Kaczmarek]. - Janów Podlaski : Gminny Ośrodek Kultury, 2021. - 157, [3] strony, [12] kart tablic złożonych : fotografie, ilustracje, mapa, portrety ; 31 cm

Tytuł i tekst równoległe w języku polskim i angielskim.

ISBN 978-83-959760-1-8 (oprawa twarda)

Nagrodzony album to fotograficzna opowieść o Gminie Janów Podlaski. Album został wydany przez Gminny Ośrodek Kultury w Janowie Podlaskim. W prezentowanym wydawnictwie omówiono historię, kulturę i naturę Janowa Podlaskiego.

Album otwiera krótka historia osady Janów Podlaski. Zamieszczone fotografie przedstawiają faunę i florę, występującą w Parku Krajobrazowym „Podlaski Przełom Bugu”, przyrodę obszarów chronionych Natura 2000 i rezerwaty przyrody. Na fotografiach nadbużańskiego krajobrazu znalazła się jedna z ostatnich dzikich rzek Polski i Europy – Bug. Zamieszczono również zdjęcia Stadniny Koni w Janowie Podlaskim, zabudowań sakralnych, zamku biskupów, ważnych gminnych instytucji, wydarzeń i imprez okolicznościowych oraz zdjęcia budownictwa agroturystycznego, wyrobów rękodzielniczych, strojów ludowych czy kuchni regionalnej. Szeroko udokumentowano działalność kulturalną Gminnego Ośrodka Kultury.

Publikacja jest inspiracją do poznania gminy Janów Podlaski, stanowi fotograficzną opowieść o jej historii, kulturze i przyrodzie. Edytorsko dopracowana, stanowi znakomity materiał promocyjny. Wydawnictwo dla wielu odbiorców, pasjonatów fotografii krajobrazowej, historyków i regionalistów, a także znakomite narzędzie edukacyjne i popularyzatorskie.

Albumu wydano dzięki pomocy finansowej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014–2020.

Wawrzyn Pawła Konrada w kategorii „Lubelszczyzna – wydawnictwo albumowe”.

Nowak Bogdan, Żygawski Jakub. Zamość : ulice i place / Bogdan Nowak, Jakub Żygawski ; [konceptcja książki: Piotr Bartnik]. - Zamość : Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu, 2021. - 253 strony : faksymilia, fotografie, mapy ; 28x29 cm. – (Biblioteka Stulecia 1921-2021).

Na stronie tytułowej: Z wykorzystaniem kart pocztowych z kolekcji Stanisława Rudego.

Bibliografia na stronie 244.

ISBN 978-83-949666-9-0

Nagrodzony album to kolejna pozycja opublikowana w serii wydawniczej Książnicy Zamojskiej „Biblioteka Stulecia 1921–2021”, która odnosi się do obchodów stulecia istnienia Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamoyskiego.

Publikacja jest sentymentalną podróżą przez kilkadziesiąt ulic i placów Zamościa. Książka składa się z czterech części. Rys historyczny, zawarty w rozdziałach *Stare miasto* oraz *Przedmieścia* przedstawił dr Jakub Żygawski, zaś autorem rozdziałów *Ulice Starego Miasta* oraz *Na Przedmieściach* jest Bogdan Nowak. Przedstawione opowieści ukazywały się na łamach tygodnika „Kronika Tygodnia” w ramach cyklu „Zamojskie ulice”. Szczególnym dodatkiem są reprodukcje archiwalnych kart pocztowych z kolekcji Stanisława Rudego. Natomiast zamieszczone

fotografie pochodzą m.in z Archiwum Państwowego w Zamościu, Biblioteki Cyfrowej Książnicy Zamojskiej czy Spółdzielni Mieszkaniowej im. Jana Zamoyskiego w Zamościu. Równie nieocenionym źródłem są archiwa prywatne Stanisława Orłowskiego, Adama Gaśianowskiego i Leszka Wygachiewicza.

Wydawnictwo albumowe „przenosi nas w czas, który minął bezpowrotnie”. Stanowi doskonały przykład współpracy regionalistów, instytucji, fundacji dla dobra lokalnej społeczności. Obszerny album będzie szczególnie ważnym źródłem historycznym zarówno dla regionalistów, badaczy Zamościa i jego mieszkańców oraz turystów.

Wawrzyn Pawła Konrada w kategorii „Publikacje wydane przez biblioteki województwa lubelskiego”.

Kalendarz na Rok Pański 2021 : w roku jubileuszu powstania biblioteki w Zamościu / Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego w Zamościu. – Rocznik. – 2021. – Zamość : Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego, 2021. – 40x18cm. – (Biblioteka Stulecia 1921-2021)

Nagrodzony kalendarz wydano z okazji 100-lecia powstania Zamojskiej Książnicy. Jest to kolejna pozycja w serii wydawniczej „Biblioteka Stulecia 1921–2021”.

W treści, oprócz tradycyjnego kalendarza, zamieszczono opowieści o ludziach, wydarzeniach, miejscach i ciekawostkach związanych z Zamościem i Zamojszczyzną. Kalendarz jest niestandardowych wymiarów, w drewnianej obudowie, w interesującej szacie graficznej, może być eksponowany na ścianie. Jest to niezwykle połączenie sztuki użytkowej i upamiętniania regionalnego dziedzictwa kulturowego. Pracę przygotował zespół redakcyjny złożony z pracowników Czytelni Regionalnej i Działu Biblioteka Cyfrowa Książnicy Zamojskiej. Wykorzystano zbiory samej Książnicy, ale także osób prywatnych oraz licznych instytucji (muzea, domy kultury, czasopisma lokalne itd.). Zdjęć do kalendarza użyczyły również osoby związane z Zamojszczyzną. Dzięki temu kalendarz jest prawdziwą perełką zarówno w aspekcie merytorycznym, jak i edytorskim, którą niewątpliwie docenią mieszkańcy Zamościa, pasjonaci sztuki użytkowej, historycy, regionaliści, bibliofile i kolekcjonerzy oryginalnych wydawnictw.

Za ciekawą formę popularyzacji biblioteki i regionu oraz za szczególne walory edytorskie i formę przekazu wydawnictwo otrzymało wyróżnienie.

Książki – Duma Lublina (seria wydawnicza) / Stowarzyszenie Pisarzy Polskich. Oddział w Lublinie. – Lublin, 2021

Lubelski Oddział Stowarzyszenia Pisarzy Polskich został nagrodzony za serię wydawniczą, która została zainicjowana w 2020 r. i kontynuowana z powodzeniem w roku 2021. Książki mają na celu ukazać najpiękniejszą stronę lubelskiej literatury i jej wybitnych autorów. W ramach serii publikowane są utwory prozatorskie, tomiki poezji, gawędy, eseje, baśnie.

Publikacje, które ukazały się w tej serii w 2021 r. to:

- Czechowicz Józef. *Nuta na dzwony. Wybór wierszy*
- Łobodowski Józef. *Elegia emigrancka. Wybór wierszy*
- Iwaniuk Waław. *Portret emigranta. Wybór wierszy*
- Paszkiewicz Mieczysław. *Tylko nie mów nikomu. Wybór wierszy i prozy*

- Zięba Józef. *Pożegnanie z Wołyniem*
- Brzozowski Jacek F. *Kilka zdań, co nienowe*
- Fronczek Zbigniew Włodzimierz. *Anioły, diabły i kobiety*
- Kieroński Stanisław. *Bosy i bogaty. Wybór wierszy*
- Kobielski-Grauman Piotr. *Opowiadania spod znaku „ach i gadu-gadu”*
- Samborski Andrzej. *Ulicami Lublina*
- Pestka Wojciech. *Bezsenne*
- Paczuski Krzysztof. *Sonety i inne wiersze*
- *Szkicownik: o pisarzach lubelskich* / redakcja Zbigniew Włodzimierz Fronczek.

Wszystkie publikacje powstały dzięki wsparciu finansowemu Instytutu Literatury w ramach Tarczy dla Literatów.

Nagroda specjalna Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.